Súd:	Krajský súd Nitra
Spisová značka:	7Co/87/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu:	4309211134
Dátum vydania rozhodnutia:	14. 06. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Erika Madaraszová
ECLI:	ECLI:SK:KSNR:2012:4309211134.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Madarászovej a členiek senátu JUDr. Sidónie Sládečkovej a JUDr. Sone Zmekovej, v právnej veci žalobcu: K. S., nar. XX. XX. XXXX, bytom Q., N. 4, zastúpený JUDr. Evou Hladkou, advokátkou so sídlom Bratislava, Röntgenova 8, proti žalovanému: T. B., nar. XX. XX. M., bytom R. A., V. XXX, zastúpený JUDr. Róbertom Ešekom, advokátom so sídlom Levice, Bernolákova 2, o zaplatenie nemajetkovej ujmy vo výške 10.000 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Levice, č. k. 12C/230/2009-116, zo dňa 24. januára 2012, takto

r o z h o d o l :

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa m e n í takto:

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 3.000 eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Vo zvyšku žalobu z a m i e t a .

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom (v poradí druhým) súd prvého stupňa vyhovel návrhu žalobcu a zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 10.000 eur a to v lehote do 30 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že o trovách konania rozhodne samostatným uznesením a to po právoplatnosti rozsudku. Svoje rozhodnutie súd prvého stupňa odôvodnil ust. § 11, § 13 ods. 1, 2, 3, Občianskeho zákonníka (zák. č. 40/1964 Z. z.), čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a zákonných slobôd, čl. 17 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach, čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 10 ods. 2 Ústavného zákona č. 23/1991 Z. z., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd, ako aj zisteným skutkovým stavom, na základe čoho dospel k záveru, že návrh žalobcu je dôvodne podaný. Považoval za nesporné, že zo strany žalovaného došlo k úmyselnému ublíženiu na zdraví žalobcu, za ktorý skutok bol žalovaný právoplatne odsúdený, svoj úmysel sám priznal, keďže uzavrel s prokurátorom dohodu o vine a treste, ktorú súd schválil. Dôsledkom ublíženia na zdraví došlo k očným zraneniam u žalobcu, ktoré konkrétne spočívajú v strate akomodačnej schopnosti oka v trvalej zmene zrakovej ostrosti v problémoch v priestorovom videní a v trvalých kožných jazvách na ľavej časti čela a hornej mihalnici. Vychádzal zo záveru, že toto zranenie bude naďalej do budúcna vyžadovať pravidelné absolvovanie kontrolných vyšetrení, pretože ako vyplýva aj z predloženého znaleckého posudku, ide o ťažké poranenie dôležitého zmyslového orgánu. Poukázal na to, že následkom ublíženia na zdraví žalobcovi a to jednoznačne zo strany žalovaného došlo k vážnemu ako aj neodôvodnenému zásahu jeho fyzickej integrity. Tento zásah natrvalo zmenil životné očakávania žalobcu a jeho plány, ako aj uplatnenie v pracovnom živote, ako aj v každodenných životných situáciách. Následkom uvedeného zranenia má žalobca problémy v bežných situáciách, ako sú riadenie motorového vozidla, sledovanie televízie, práca s počítačom, čítanie, ale aj pri bežných športových aktivitách. Žalobca je výrazne obmedzený, ako už bolo konštatované, vo svojom budúcom profesionálnom živote, má problémy z dôvodu nepriaznivého zdravotného stavu zaradiť sa do pracovného pomeru i napriek ukončeniu vysokoškolského štúdia, keďže aj jeho zamestnanie súvisiace

so športom je nevhodné a pre žalobcu rizikové. V danom prípade morálne zadosťučinenie nemá pre žalobcu už význam, pretože je v dôsledku neodôvodneného ako aj nezmyselného zásahu do jeho práva na ochranu zdravia a do jeho práva na ochranu súkromia a to úmyselným trestným činom, a preto morálne zadosťučinenie nie je postačujúce a teda aj neúčinné. Uviedol, že v danom prípade nie je možné obnovenie pôvodného stavu, t. j. návrat zrakových funkcii do pôvodného stavu, ako aj odstránenie akýchkoľvek s tým spôsobených následkov. Súd prvého stupňa berúc do úvahy, že k trvalému poškodeniu dôležitého zmyslového orgánu došlo násilným a úmyselným trestným činom, ktorý spôsobil žalovaný, ako aj na samotnú závažnosť vzniknutej tejto ujmy, súd považoval uplatnenú výšku nemajetkovej ujmy, ktorú si uplatnil žalobca vo výške 10.000 eur za primeranú, a preto žalobe ako dôvodne podanej vyhovel a zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi v zmysle § 13 OZ nemajetkovú ujmu v peniazoch.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný, ktorý navrhol odvolaciemu súdu, aby rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie, resp. rozsudok súdu prvého stupňa zmenil a návrhu žalobcu vyhovel v časti priznania sumy vo výške 1.000 eur a vo zvyšnej časti návrh zamietol. Uviedol, že žalobcovi bola priznaná vysoká suma, ktorej výška nie je ničím odôvodnená, resp. súd prvého stupňa na základe právneho názoru Krajského súdu Nitra návrhu vyhovel čo do právneho základu a o výške rozhodol podľa návrhu žalobcu, pretože pri určovaní výšky náhrady škody nemal objektívne z čoho vychádzať, keďže v takýchto prípadoch nie je dostatočná právna úprava a absentuje aj príslušná judikatúra. V danom prípade sa preukázali okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, ale závažnosť vzniknutej ujmy nebola dostatočne preukázaná, a preto priznaná výška náhrady nemajetkovej ujmy je nesprávna. Žalovaný poberá mzdu vo výške cca 400 eur mesačne, je nemajetný, a preto je daný veľký predpoklad, že nebude schopný plniť svoje finančné povinnosti.

K podanému odvolaniu žalovaného sa písomne vyjadril žalobca, ktorý navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil a priznal navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania. V dôvodoch odvolania poukázal na rozhodnutia Najvyššie súdu SR a Krajského súdu v Banskej Bystrici v obdobných veciach. Žiadal zohľadniť, že každý, kto by sa nachádzal v postavení žalobcu, by pociťoval fyzickú ujmu a jej následky vo svojom osobnostnom a súkromnom živote ako značné a obmedzujúce a rovnako každý by vnímal priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch ako jedinú možnú satisfakciu, pretože vrátenie do pôvodného stavu nie je možné. V súvislosti s uplatňovanou výškou nemajetkovej ujmy uviedol, že žalovaný nelogicky namieta nepreukázanie nemajetkovej ujmy žalobcom, pretože vyčíslovať (preukazovať) dokladovať sa dá iba majetková škoda. Nemajetková ujma nemá kritéria pre jej stanovenie a jej určenie je dané úvahou súdu po zohľadnení kritérií podľa § 13 ods. 3 OZ a v zmysle uvedenej judikatúry. Záverom uviedol, že páchatelia úmyselných trestných činov musia niesť plnú civilnoprávnu zodpovednosť za svoje činy a štát musí prostredníctvom práva chrániť obete trestných činov a nie ich páchateľov.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) preskúmal napadnuté rozhodnutie ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a po prejednaní veci na odvolacom pojednávaní, na ktorom odvolací súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania a prečítaním listín dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je treba podľa § 220 OSP zmeniť tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Z obsahu spisu vyplýva, že súd prvého stupňa rozsudkom (v poradí prvým) č. k. 12C/230/2009-56 zo dňa 10. 03. 2011 návrh žalobcu zamietol s odôvodnením, že v danom prípade nie je možné žalobe o zaplatenie nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods. 2 OZ vyhovieť, pretože žalobca nevyužil všetky zákonné možnosti, keď si neuplatnil náhradu škody za vzniknutú škodu titulom sťaženia si spoločenského uplatnenia. Odvolací súd na základe včas podaného odvolania žalobcu uznesením č. k. 7Co/47/2011-82 zo dňa 31. 05. 2011 rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil súdu na ďalšie konanie.

Podľa § 11 OZ fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Podľa § 13 ods. 1 OZ fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie.

Podľa § 13 ods. 2 OZ pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Podľa § 13 ods. 3 OZ výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

Ako už odvolací súd vo svojom prvom rozhodnutí - uznesení zo dňa 31. mája 2011 č. k. 7Co/47/2011-82, ktorým zrušil rozsudok súdu prvého stupňa zo dňa 10. marca 2011 č. k. 12C/230/2009-59 a vec vrátil súdu na ďalšie konanie uviedol, právo na ochranu osobnosti (subjektívne rýdzo osobné, resp. osobnostné právo) Občiansky zákonník upravuje ako jednotné právo, v dôsledku čoho je treba jednotlivé práva, ktoré v tomto jednotnom rámci vznikajú, chápať ako práva čiastkové, líšiace sa navzájom vzťahom k rôznym hodnotám, stránkam osobnosti, avšak vychádzajúcim z osobnosti tvoriacej fyzickú a mravnú jednotu. Ako základné hodnoty osobnosti každej fyzickej osoby uvádza Občiansky zákonník v § 11 výslovne život, zdravie, občiansku česť a ľudskú dôstojnosť, ako aj súkromie, meno a prejavy osobnej povahy.

Osobnosť, ktorá je chránená prostredníctvom všeobecného osobnostného práva, v prípade, ak došlo k zásahu do tohto práva, má možnosť využiť právne prostriedky ochrany osobnosti, ktoré sú exemplifikatívne uvedené v ustanovení § 13 Občianskeho zákonníka. Prichádzajú do úvahy, pokiaľ hrozí alebo je spôsobená ujma v osobnostnej nemajetkovej sfére a majú rôznu povahu. Ktoré z týchto právnych prostriedkov príslušná fyzická osoba na ochranu svojej osobnosti uplatní, bude závislé v prvom rade na jej vôli ovplyvnenej predovšetkým intenzitou a povahou protiprávneho zásahu. Uvedené súvisí s tým, že jednotlivé prostriedky na ochranu osobnosti sú relatívne samostatné. Je možné ich použiť jednotlivo alebo kumulovane, taktiež v závislosti od intenzity protiprávneho zásahu do osobnostnej sféry fyzickej osoby. Zákon výslovne pripúšťa možnosť podania návrhu na upustenie od neoprávnených zásahov (negatórna žaloba), výslovne prípustný je aj návrh na odstránenie následkov už uskutočnených zásahov (reštitučná žaloba) a návrh na poskytnutie primeraného zadosťučinenia (satisfakčná žaloba), ktorý nemá charakter peňažnej náhrady, teda nejde o majetkové plnenie, ale je výlučne prostriedkom morálneho i materiálneho pôsobenia. Svojou povahou nejde o prostriedok represívny ani reparačný, ale o špeciálny prostriedok ochrany osobnosti so satisfakčnou povahou, ktorá sa bezprostredne nepremieta do majetkovej sféry postihnutej fyzickej osoby, preto ju nemožno vyjadriť a vyčísliť v peniazoch. Ak by bolo morálne zadosťučinenie preukazateľne nepostačujúce, takže v danom prípade by strácalo svoju účinnosť a funkčnosť, umožňuje Občiansky zákonník v § 13 ods. 2 priznať náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Táto nedostatočnosť morálnej satisfakcie musí byť z hľadiska intenzity, trvania, závažnosti a rozsahu nepriaznivých dôsledkov na postavenie dotknutej osoby v jej osobnom a pracovnom živote vždy bezpečne zistená. Z ustanovenia § 13 ods. 2 OZ vyplýva, že dôvody pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy, a to zníženie dôstojnosti fyzickej osoby alebo jeho dôstojnosti v spoločnosti v značnej miere sú uvedené iba demonštratívne, preto súd môže nemajetkovú ujmu podľa tohto zákonného ustanovenia priznať aj v iných prípadoch obdobnej závažnosti. Účelom nemajetkovej ujmy je vyvážiť a zmierniť nemajetkovú ujmu peňažnou formou a plní tiež satisfakčnú funkciu. Z ustanovenia § 13 ods. 2 OZ tiež vyplýva, že podmienkou práva subjektu ochrany osobnostných práv na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch je taký zásah do jeho práv, ktorý v značnej miere (nielen v bežnej miere) znižuje jeho dôstojnosť alebo vážnosť v spoločnosti. Prípustnosť peňažnej satisfakcie je teda opodstatnená všade tam, kde je osobnostná ujma spojená s osobitne citeľným znížením postavenia fyzickej osoby v spoločenských kruhoch, kde sa pohybuje a kde zmenšenie a vyváženie nemajetkovej ujmy nemožno napraviť inak ako cestou primeraného zadosťučinenia vo forme peňažného plnenia. Predpokladom vzniku tohto práva je preukázanie, že zásah do osobnostných práv mal skutočne za následok zníženie dôstojnosti alebo vážnosti dotknutej osoby v spoločnosti v značnej miere. Preukázanie vzniku takéhoto následku zaťažuje postihnutú fyzickú osobu.

Pokiaľ ide o mieru, akou bola zásahom znížená dôstojnosť alebo vážnosť osoby v spoločnosti, treba vychádzať z následnej reakcie, ktorú zásah vyvolal v rodinnom, pracovnom či inom prostredí fyzickej osoby. Túto mieru treba zisťovať dokazovaním a posúdiť na základe poznania a vyhodnotenia tejto reakcie. Iba v prípade, ak sa dostatočne preukáže reakcia svedčiaca o znížení dôstojnosti alebo vážnosti v spoločnosti v značnej miere v zmysle § 13 ods. 2 OZ, môže byť fyzickej osobe výnimočne subsidiárne priznaná náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Občianskoprávna ochrana osobnosti je založená na objektívnom zodpovednostnom princípe, a preto na vznik zodpovednosti sa nevyžaduje subjektívny predpoklad v podobe zavinenia toho, kto neoprávnený zásah do osobnostného práva vykonal. Pokiaľ by však v dôsledku neoprávneného zásahu došlo ku škode, uplatnenie ďalšieho druhu občianskoprávnej zodpovednosti, t. j. zodpovednosti za škodu podľa § 420 a nasl. Občianskeho zákonníka je viazané na existenciu zavinenia subjektu zásahu. Subjektívny prvok zavinenia má však význam pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka v rámci zohľadnenia okolností, za ktorých k porušeniu práva došlo.

Odvolací súd po prejedaní veci a po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že v danej veci bol nesporne zistený vo vzťahu k žalobcovi neoprávnený zásah do práva na zdravie, ktoré je chránené ako základná hodnota osobnosti každej fyzickej osoby v zmysle ust. § 11 OZ. Uvedené zákonné ustanovenie výslovne uvádza, že fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života, zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Zákonným predpokladom vzniku práva na použitie sankcií k ochrane osobnostnej sféry fyzickej osoby za neoprávnený zásah do práva na ochranu osobnosti je zo všeobecného hľadiska :

1. existencia zásahu do osobnostných práv fyzickej osoby, ktorý vyvolal alebo bol objektívne spôsobilý vyvolať ujmu spočívajúcu v porušení alebo ohrození osobnostných práv fyzickej osoby (spočívajúca v poškodení zdravia žalobcu),

2. protiprávny (neoprávnený) charakter zásahu spočívajúci v konaní tretej osoby zodpovednej za narušenie osobnostných práv žalobcu,

3. príčinná súvislosť medzi neoprávneným zásahom a touto ujmou, spočívajúcu v porušení alebo ohrození osobnostných práv fyzickej osoby.

Predpokladom pre priznanie práva na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa ust. § 13 ods. 2, 3 OZ je zistenie, že zadosťučinenie podľa § 13 ods. 1 sa nezdá postačujúce najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby, alebo jej vážnosť v spoločnosti.

Z obsahu vykonaného dokazovania vyplýva, že dňa 01. 03. 2008 v čase okolo 2.30 hod. na Mlynskej ulici č. 1 v Leviciach pred vchodom do baru s názvom Bowling žalovaný udrel žalobcu sklenenou fľašou do ľavej časti hlavy, pričom táto po tom, ako sa rozbila, spôsobila žalobcovi rozsiahle poranenie rohovky ľavého oka s porušením sfinkterovej časti zrenice, porušením puzdra šošovky a jej následným skalením, s vypadnutím časti dúhovky do rany, rezné poranenie ľavej hornej mihalnice (viečka) v celkovej dĺžke 40 mm a rezné poranenie čela nad vonkajšou časťou obočia v celkovej dĺžke 30 mm. Za uvedený skutok bol žalovaný uznaný vinným rozsudkom Okresného súdu Levice sp. zn. 2T 114/08 zo dňa 12. 11. 2008, a to zo spáchania zločinu ublíženia na zdraví a prečinu výtržníctva. Predmetným rozsudkom bola zároveň žalovanému uložená povinnosť nahradiť žalobcovi spôsobenú škodu bolestné vo výške 67.540,- Sk a poškodenej spoločnosti Zdravotnej poisťovni Apollo spôsobenú škodu vo výške 16.401,- Sk. S poukazom na tieto skutočnosti ako aj na to, že uvedené konanie žalovaného nespôsobilo iba fyzické zranenia, ale zanechalo vážne následky v osobnostnej (nemajetkovej) sfére, sa žalobca podaným návrhom domáha zaplatenia sumy 10.000 eur ako náhrady nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

Z výpovede žalobcu na odvolacom pojednávaní vyplynulo, že následok neoprávneného zásahu sám pociťuje ako ujmu, ako zásah do jeho osobnosti. Uviedol, že túto ujmu pociťuje už tým, že sa stal incident, pri ktorom došlo k vážnemu poškodeniu jeho zdravia. Poukázal na to, že dôsledkom ublíženia na zdraví došlo u neho k očným zraneniam, ktoré konkrétne spočívajú v strate akomodačnej schopnosti oka v trvalej zmene zrakovej ostrosti v problémoch v priestorovom videní a v trvalých kožných jazvách na ľavej časti čela a hornej mihalnici. Podrobil sa dvom operáciám a bola mu voperovaná umelá šošovka. Poukázal na to, že nežije životom ako zdravý človek, nemôže športovať, hoci pred poškodením zdravia športoval a rád hrával futbal. Neprijali ho do práce v ozbrojených zboroch. Pracuje ako učiteľ telesnej výchovy, avšak do vyučovacieho procesu sa riadne zapájať nemôže. Obmedzenie pociťuje aj v tom, že musí nosiť dvoje okuliarov, na čítanie aj do diaľky. Poprel tvrdenia žalovaného, že by sa mu žalovaný za poškodenie zdravia ospravedlnil.

Vzhľadom k uvedeným skutkovým zisteniam odvolací súd dospel k záveru, že v danej veci sú splnené zákonné podmienky pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v zmysle ust. § 13 ods. 2 OZ, pretože zadosťučinenie podľa § 13 ods. 1 OZ je nepostačujúce. V danej veci došlo k nezvratnému poškodeniu zdravia žalobcu úmyselným trestným činom, ktorý spáchal žalovaný. Poškodenie zdravia má trvalé následky s prognózou zhoršovania zdravotného stavu vekom. Tým došlo k zásahu do chráneného práva žalobcu - práva na zdravie v zmysle ust. § 11 OZ. Odstrániť následky neoprávneného zásahu nie je možné a za postačujúce primerané zadosťučinenie nie je možné považovať výsledok trestného konania, v ktorom bol žalovaný uznaný vinným. Trestné konanie vedené voči žalovanému a jeho výsledok je nesporne určitým satisfakčným prostriedkom pôsobiacim na zmiernenie utrpeného zásahu do osobnostnej sféry žalobcu, však vzhľadom k následkom toto zásahu nie je možné ho považovať za primerané zadosťučinenie, ktoré je postačujúce zmierniť vzniknutú nemajetkovú ujmu.

Podľa názoru odvolacieho súdu v danej veci boli splnené všetky zákonom stanovené predpoklady vzniku nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, pretože nesporne došlo k poškodeniu zdravia žalobcu vyššie popísaným spôsobom, ide o právo - právo na zdravie chránené ust. § 11 OZ, k vzniku ujmy t. j. k poškodeniu zdravia žalobcu došlo porušením právnej povinnosti žalovaného, a to úmyselným trestným činom a medzi existenciou ujmy a protiprávnym konaním existuje príčinná súvislosť. Napokon je treba uviesť, že vzhľadom k závažnosti dôsledku neoprávneného zásahu možnosti satisfakcie uvedené v ust. § 13 ods. 1 OZ odvolací súd nepovažoval za postačujúce, pretože u žalobcu došlo k vážnemu poškodeniu dôležitého zmyslového orgánu s trvalými následkami, preto boli splnené podmienky ust. § 13 ods. 2 OZ na priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch. Každá osoba by takýto neoprávnený zásah objektívne mohla pociťovať ako zásah do ochrany osobnostných práv. Nemajetková peňažná ujma v peniazoch patrí žalobcovi za utrpené pocity šoku, stresu, smútku z trvalej straty zdravia a zmeny kvality života. Satisfakčná žaloba je potom prostriedkom na zmiernenie týchto negatívnych následkov.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rovnako ako súd prvého stupňa dospel k záveru, že nárok žalobcu podľa § 13 ods. 1 a 2 je daný.

Čo sa týka výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch na rozdiel od názoru súdu prvého stupňa odvolací súd po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že žalobcom uplatnená suma, ktorú mu priznal súd prvého stupňa, je neprimerane vysoká.

Odvolací súd pri určení výšky zadosťučinenia v peniazoch vychádzal z ust. § 13 ods. 3 OZ, podľa ktorého výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Výšku relutárnej náhrady potom odvolací súd určil v sume 3.000 eur na základe voľnej úvahy súdu podľa § 136 OSP, pretože ide o nárok, ktorého výšku nemožno zistiť inak.

Takto priznané zadosťučinenie odvolací súd považuje za primerané s ohľadom na zistený skutkový stav v tejto veci. Odvolací súd pri tom prihliadol k okolnostiam konkrétneho prípadu s cieľom vyvážiť a zmierniť nepriaznivý následok neoprávneného zásahu, t. j. nemajetkovú ujmu, ktorá na osobnosti fyzickej osoby - žalobcu vznikla. Pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy odvolací súd prihliadol k intenzite, povahe a spôsobu neoprávneného zásahu, k charakteru a rozsahu zasiahnutej hodnoty osobnosti, k trvaniu a rozsahu vzniknutej nemajetkovej ujmy. Odvolací súd pri určení tejto výšky zohľadnil najmä skutočnosť, že k neoprávnenému zásahu do osobnostnej sféry žalobcu - do práva na zdravie došlo úmyselným trestným činom žalovaného, ktorý bol právoplatným rozsudkom Okresného súdu Levice zo dňa 12. 11. 2008 č. k. 2T 114/08-172 (právoplatnosť tento rozsudok nadobudol dňa 12. 11. 2008), uznaný vinným zo zločinu ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Trestného zákona a prečinu výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a/ Trestného zákona s poukazom na ustanovenie § 138 písmeno a/ Trestného zákona, pričom spáchaným skutkom žalobcovi úmyselne spôsobil ťažkú ujmu na zdraví a dopustil sa fyzicky, verejne, na mieste verejnosti prístupnom hrubej neslušnosti alebo výtržnosti tým, že napadol iného závažnejším spôsobom konania. Odvolací súd pri určovaní výšky peňažnej náhrady zohľadnil aj závery znaleckého posudku znalca K.. C. K. číslo XX/XXXX, ktorý bol vypracovaný za účelom trestného konania. Zo záverov tohto znaleckého posudku vyplýva, že zranenie, ktoré žalobca utrpel, je možno kvalifikovať ako ťažké poranenie dôležitého zmyslového orgánu so zanechaním trvalých následkov. Vzhľadom k týmto záverom je možné konštatovať, že k neoprávnenému zásahu

do práva na zdravie žalovaného došlo úmyselným trestným činom, tento mal násilnú povahu, značnú intenzitu a rozsah a jeho následky sú trvalé. Zásah do zdravia žalobcu bol vykonaný spôsobom - úderom sklenenou fľašou do oblasti hlavy na verejnom priestranstve bez toho, aby tento útok žalobca nejakým spôsobom vyvolal. Zásah si vyžiadal operačný zákrok v celkovej anestéze. Tento zásah utrpel žalobca vo veku 22 rokov, keď bol študentom denného štúdia. Okolnosti, za ktorých k porušeniu práva na ochranu zdravia žalobcu došlo, odôvodňujú priznanie nemajetkovej ujmy v sume 3.000 euro, pretože účelom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je vyvážiť a zmierniť nemajetkovú ujmu peňažnou formou a plní tiež satisfakčnú funkciu. Účelom priznania nemajetkovej ujmy v peniazoch nie je reparácia celej ujmy, ktorú žalobca utrpel, ani náhrada škody na zdraví, ktorá žalobcovi v súvislosti s trestným činom vznikla.

Podľa názoru odvolacieho súdu je súdom prvého stupňa určená náhrada nemajetkovej ujmy v sume 10.000 eur neprimeraná okolnostiam zisteným v tejto veci. Pri určení tejto náhrady okrem už uvedeného je treba zohľadniť, že žalobca utrpel trvalé poškodenie zmyslového orgánu, ale nestratil schopnosť vidieť. Zapojil sa do pracovného procesu, aj keď nie podľa svojich predstáv. Môže riadiť motorové vozidlo. Žalobu o náhradu škody za sťaženie spoločenského uplatnenia v zmysle ust. § 441 OZ sa náhrady škody na zdraví nedomáhal. V trestnom konaní priznaná náhrada titulom bolestného mu bola žalovaným zaplatená. Pri určení výšky nemajetkovej ujmy treba zohľadniť aj to, že zmyslom peňažného zadosťučinenia je výhradne zmiernenie, vyváženie následkov nemajetkovej ujmy vzniknutej na osobnosti fyzickej osoby, pričom nejde o reparáciu celej majetkove ujmy.

Odvolací súd zároveň zohľadnil aj to, že nároky z titulu práva na náhradu škody (bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia) sú samostatné nároky, pričom je vecou žalobcu ako poškodeného, či si tieto nároky vo vzťahu k žalovanému uplatnil. Právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa ust. § 13 ods. 2 a 3 OZ a nároky na náhradu škody na zdraví za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia podľa ust. § 441 OZ sú samostatné právne prostriedky ochrany fyzickej osoby a nie je ich možno uplatniť na základe rovnakých skutkových tvrdení. Žaloba na ochranu osobnosti a v tej súvislosti uplatnený nárok na nemateriálnu peňažnú náhradu nenahradzuje žalobu na náhradu škody na zdraví, a teda pod tento nárok nie je možné „skryť“ aj nárok na bolestné, prípadne nárok na sťaženie spoločenského uplatnenia so zámerom zhrnúť všetky tieto nároky pod nárok na ochranu osobnosti vyplývajúci z ust. § 11 OZ.

Pri stanovení výšky náhrady odvolací súd prihliadol aj na to, že podstatná časť uplatneného nároku žalobcu sa opiera o náhradu škody, pričom právo na ochranu osobnosti postihuje len samotný fakt nedovoleného zásahu. Žalobca v podanej žalobe ani v priebehu konania neuvádzal také tvrdenia, ani v tomto smere nenavrhol vykonať také dôkazy, ktoré by odôvodnili priznanie uplatneného nároku vo vyššej miere, než žalobcovi priznal odvolací súd.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd vo zvyšku, t. j. v nároku na náhradu nemateriálnej majetkovej ujmy v sume 7.000 eur ako nedôvodný zamietol.

O trovách celého konania vrátane tohto odvolacieho konania rozhodne súd prvého stupňa podľa § 151 ods. 3 OSP do 30 dní po právoplatnosti tohto rozsudku.

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.